

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412

Augusztus 1-én új előfizetést nyitotunk a Debrecenre. Kérjük azokat a barátainkat előfizetőinket, akiknek előfizetésük július hó végével lejárt, hogy az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjék.

Ki a felelős?

Nem szándékunk Tisza István gróf legutóbbi cikkével polemikába bocsátkozni. Nem szándékunk a nemes gróf hazafiúi vállalkozását megzavarni, melylyel mindent elkövet, csak hogy valahogy ne valósuljon meg a koalíció nemzeti programja, mely kárára lenne az egységes birodalmi eszmének. Nem szándékunk végül Tisza mostani viselkedésétől a szigorú következetességet sem megtagadni, mert elismerjük, hogy a nemzeti vívmányok békés megvalósulása esetén válik csak teljessé Tisza bukása.

Mig ez be nem következett, addig élhet Tiszában az utolsó remény, hogy jóslatai közül legalább egy mégis csak be fog válni, t. i. hogy a nemzeti követelmények nyomán Magyarország romlása fog bekövetkezni.

Az eddig rossz jósáknak bizonyult „éleszü férfiú“ most jóstehetségének rehabilitációját várja a zavarok lehető fokozásától. Az ő szempontjából tehát érhető, hogy mindent elkövet, csak

hogy a nemzet reményei valóra ne váljanak.

Ami azonban már kevésbé érthető, különösen egy Tisza Istvánhoz hasonló bátor és önérzetes férfitől, az tettei felelősségének rosszhiszemű áthárítása.

Legutóbbi cikkében is Tisza a mai súlyos válságért az összes felelősséget a koalícióra utalja, állítván, hogy a koalíció volt az, a mely a jelen összes bajait céltudatosan felidézte.

Tisza ezen eljárása nem hagyható szó nélkül, a minthogy azt kell találnunk hogy a felelősség alól való kibuvás az adott körülmények között egyike a leg-
rutább politikai játékoknak, melyeket a „hiszékeny“ magyar néppel valaha írtak.

Hát ugyan miből eredt a mai súlyos válság? A legutolsó falusi politikus is tudja, hogy az ugrai levélből. És mégis nem az volna felelős, aki a levelet megírta, hanem az, a kihez intézve lett? Ugyan — ugyan!

Vajjon ha sikerült volna az ugrai levél programja, illetve a Tisza által rendezett november 18-iki játék, vajjon akkor is az ellenzék lett volna részese az „érdemnek“, a „sikernek“, amely a Tisza-párt uralmát lett volna megörökíteni hivatva? De hát mióta lehet a felelősséget akként megosztani, hogy a felelősségből a jót, a hasznót magaménak vallom, a rosszat pedig — ügyet-

lenségem folyományait — ellenfeleimre hárítom?

És ugyan miben felelős az ellenzék? Abban talán, hogy nem fogadta néma megadással Tisza megsemmisítő szándékait avagy talán abban, hogy a november 18-iki alkotmányos ügy után nem hajolt meg a zsarnoki önkény előtt, hanem vádjával a nemzethez fordult, kérvén a bűnnek méltó megtorlását?

Hát mióta kötelessége egy ellenzéknek az ellentétes kormány hatalmi politikáját szolgálni, mióta kötelessége ellenzéknek kimérettel és szentelt vízzel küzdeni egy olyan kormány ellen, a mely vele szemben „legdurvább“, a legkimélettebb erőszak alkalmazását is indokolta látta?

Természetes, hogy a veszített csata, a teljes bukás fájdalmas a magát legyőzhetetlennek képzelő hadvezérnek, — de az azután több már, mint cinizmus, hogy a támadó hadsereg vezére felelősségre vonja ellenfelét azért, mert megverte.

Csak busuljon Tisza bukása felett, van rá oka; de ha egyáltalában még elfogulatlan ítélőre képes, úgy bukása okait keresve, szálljon önmagába és ne képzelje, hogy ellenfelei ócsárlásával a maga rehabilitációját előkészíti.

Egyedül és kizárólag ő a felelős azért, hogy a múlt év novembere óta állandó válságban élünk s hogy meg-

A lámpa mellett.

Írta: Sas Ede.

A tengerparti vendéglő tornácán ültek ifjú urak és éltebb gavallérok; akik persze a fiataloknál is fiatalabbnak akartak látszani. Körülöttük már az egész tengeri fűdő nyugovóra tért; a sötét pálmák közt elhangzott az utolsó csengő menyecske kacagás és a könnyű nyaralók récsajtaja mögött eltűnt az utolsó virágos ruhafodor. A szél a part felől fújt s oly illatos és meleg volt, mintha az alvó szép asszonyok leheletét hozta volna feljükk. S a szép, szerelmes asszonyok sóhajától gyönyörűségeken megderzongott a tenger s szendergő habjain színes, tüzrózsás álomok esillogtak. A férfiak még élveztek a bübajos déli éjszakát, az édes, csipős szivarfüstöt és az édes, csipős pletykálkodást. Mert ne higgyük ám, hogy az emberszólás csak a rózsás ajkak közt születik; megterem biz az a bajusz alatt is. Hogy melyikben több az igazság: a rózsás, vagy a bajuszos ajkak pletykájában-e, — azt ne keressük. A gavallérok az asszonyokról pletykáltak — bő kelünk a nőknek azzal, hogy csupa hazugságot beszéltek. A társaság legigénytelenebb

tagja, a deresedő fejű ügyvéd, aki eddig csendesen borozgatva hallgatott, most egyszerre megszólalt:

— Nos, uraim, ti ugyan sok érdekes történetet mondattok el, hogy hódítottátok meg ezt, meg azt a márványkeblű hölgyet, — hát én se állom meg, hogy el ne mondjam: hogyan hódított meg engem egy asszony. Ne gondoljátok, hogy dicsekedni akarok! Ki az ördög tartana engem Don Juan-nak? Legkevésbé tartom annak magamat. Inkább aludttem van az én ereimben, nem pedig pezső. De az a tisztességes, becsületes — igenis, tisztességes, becsületes — te remtés valósággal az ölembe hullott. A kedvező szél oda hullajtotta. Miféle kedvező szél? Nem a szerelem. Hogy mi volt, azt megtudjátok, ha pár pillanatig rám figyeltek.

I.

A körből igyekeztem haza, legénylakásom felé. A társas unalomból a magános unalomba. Este volt; zimankós eső csapódott. A légszusztlángokat javában farsangoltatta a szél. Teremtett lélek sem járt a kissé félreeső utcán. Egyszerre egy fordulónál egy karesu alak tűnt szemembe, amint előttem sietett a locsposos járdán. Karesu volt,

uraim, mint a legtündéribb balletesillag. — Utána eredtem, azt akarva, hogy a legközelebbi lámpásnál találkozhassam vele. Ha az arca is megfelel annak az ideálnak, amit a termete ígér — hátha egy kedves kaland édesíti meg ezt a semmi jóval se biztató, csunya estét.

Csakugyan a legelső lámpásnál kerültem mellé. A fény az arcába tűzött. Erősen szemügyre vettem. Hát biz én nem a legkellémesebben csalódtam. Láttam, hogy a természet nem egyformán bőkezű az adományaiival. Ehhez a villi termethez bizony szebb arccsal szolgálhatott volna...

Meglassítottam a lépteimet, s hagytam, — hadd menjen a dolgára.

Az asszonyka e pillanatban megemeltette a ruháját. Barátaim, mennyi kecsesség volt ebben a mozdulatban! Amennyi esábos poézis csak lehet, az mind benne volt. En bizony megint utána iramodtam. Hátha nem jól láttam? Hátha most veszem észre arcán a megvesztegető bájot?

A legközelebbi lámpánál ismét találkoztunk.

És ismét a szemébe néztem. S most — most aztán végképp lemondtam róla.

Tartós és izléses
Tímfeiratokat és festményeket,

érczetüket, megyei, városi
és nemesi címereket, minden-
nemű kaligraffai rajzokat készit

Zelinger Ede
festő

Debreczen, Darabos-u. 16. (saját ház.)

szakadt a hangos tevékenységnek azon láncolata, melyre Tisza oly büszkén szeret hivatkozni.

Hogy miért írta e „békés korszakban“ az ugrai „harcú riadót“, azt ő tudja, de a midőn e harci riadó nyomán a békés munka eszközeit felváltották a komoly küzdelmek fegyverei és alkotás helyett egyelőre tusakodás az, mi a nemzetet lefoglalja, úgy ne tagadja meg saját tettét csak azért, mert a reményelt győzelem helyett egy gyászos kudarc volt tettének következménye.

A felelősségnek azon része ellen, hogy Tisza bukását előmozdítottuk s hogy a november 18-iki erőszakoskodás után mindent elkövettünk, hogy az erőszakra utalt hamis kormányzati rendszert megbuktassuk, eszünk ágában sincs tiltakozni; ellenkezőleg, a súlyos válság közepette is szemébe nézünk a várható következményeknek.

„Suum cuique tribuere!“

Gróf ur! Mi vállaljuk a felelősséget, a miért az adott viszonyok között harcra mentünk a nemzet jogaiért, viszont ha százszor is tagadná: öné és kizárólag csak öné a felelősség, a miért meg gondolatlan erőszakkal és bűnös rövidlátással megsértette a jogfolytonosság alapját, melyen a nemzet fokozatos fejlődése a béke és egyetértés jegyében is biztosítható lett volna.

A harcot ön kezdte, bukása e harcnak természetes, mert igazságos az eredménye!

Politikai válság.

Még egy hónap s akkor lejár az a határidő, melyre a király a parlamentet elna-

polta. Az országgyűlés kapui akkor hivatalosan újból megnyílhatnak; de hogy mi történik azután, újabb elnapolás e, a fejeváry-miniszteriumnak kicserélése-e, vagy pedig a nemzeti katonai követelések megadása — a mire sajnos, a legkevesebb kilátás van — az még a jövő titka. Csak az bizonyos, hogy a mint közeledik szeptember 15-ike, annál forróbb lesz a talaj a fejeváry kabinet lába alatt.

Nem enyhít e kormány-kirendeltség nagy baján, hogy időközben lányi igazságügyi vezetőt Liptószentmiklósról képviselővé választották a nemzetiségi jelölttel szemközt, mert a tót sovíniszták erősebb anti-magyar láttak lányiban, mint pánszláv ellenfelében. De nem segít a kormányon a kristóffy féle fogás sem, melylyel az általános titkos választási jog jelszavával a nemzetközi szocialistákat a szövetségelt magyar ellenzék ellen főlusztították.

Hogy a kormány érzi kétségbeesett helyzetét, kitűnik a következőkből is: Egy német lapban valami anonim diplomata megszólaltatja fejeváryék mellett az angol királyt, akitől állítólag oly nyilatkozatot hallott, hogy Ferenc József nem engedhet a magyaroknak a vezényleti nyelv dolgában. Azt hisszük, az angol sajtó demontálni fogja a közleményt, mely nemcsak indiszkrét és névtelensége miatt gyanús, hanem illojalis is az angol felség iránt, mert a magyar belügyekbe való avatkozást imputálja neki. Nagy megszorultságára vett a kormánynak, ha ilyen eszközöket se tart méltóságán alulinak. De nyúlt már ennél nyomorultabb eszközökhöz is: rávette legújabb szövetségeseit, a nemzetközi szocialistákat, hogy megfenyegessék a magyar országgyűlést. Ez a fenyegetés a kolozsvári szocialista ülésen így hangzott el:

Budapest negyven-ötvenezer szocialis-

tája körülveszi az országházát s küldötté-
utján felszólítja a képviselőházat, hogy
azonnal tárgyalja és szavazza meg az ál-
talanos választói jogot. Szeptember 15-én
általános sztrájk lesz Magyarországon s
minden ipari munka szünetel addig, míg
az általános szavazati jogot el nem fogadja
a képviselőház.

Nem kell talán meg is magyaráznunk, hogy ez zendülés volna a nemzet szuverenitása s merénylet a parlament függetlensége ellen.

Alispánok értekezlete.

Amint említettük, Pestvármegye alispánja mára — augusztus 15-re — több vármegye alispánját hívta össze Budapestre. Benicky Lajos pestmegyei alispán, hogy az értekezleten elnökölhessen, tegnap este érkezett vissza a fővárosba nyaralóhelyéről. Az értekezlet ma délelőtt 11 órakor volt.

Hatóság minisztertanács.

Báró fejeváry Géza miniszterelnök tegnap reggel Budapestre érkezett. A miniszterelnök hazaérkezésének első következménye az lett, hogy délelőtt 11 órakor a miniszterelnökségi palotában az ő elnöklésével minisztertanács volt, amely ebédre szánt rövid megszakitással délután fél 6 óráig tartott. A minisztertanácsban Kristóffy József belügyminiszter és Kovácsévich horvát miniszter kivételével a kabinet valamennyi tagja megjelent.

Mit tárgyal a minisztertanács?

A tegnapi hatóság minisztertanács, a melynek részleteiből semmi sem került nyilvánosságra, természetesen rendkívül fölverte a közérdeklődést. Még a mai válságos időkben is különösen hat egy teljes fél napon át tartó tanácskozás. Szinte úgy tetszik, hogy hadi tanácsot ültek a tegnapi napon fejeváry és minisztertanácsai; haditanácsot a

Nem, nem! Ez az arc nem izgatott arra, hogy helyet foglaljon az emlékeim közt.

Isten veled, karesu tündér! — gondoltam magamban. — Akárki vagy, én nem foglak kísértésbe ejteni...

S nekem úgy rémlett, mintha az én elbocsátott tündérem haragosan fogta volna össze ruháját, megszapora az lépteit s befordult, eltűnt egy sötét mellékutcában.

II.

Már egészen el is felejtettem a félbemaradt kalandomat, melynek még a küszöbén takarodót fújtam, amikor egy zsuron, képzelték, kivel találkoztam? Vele.

Hertelendyék sandwich-szeleteire voltam hivatalos, akik a három pulykatojásképű lánykájukhoz csodították össze az aranyifjúságot. A kisasszonyok körülbelül annyi ezrest kaptak hozományul, ahány szeplő volt az arcukon. Tejbe-vajba fűrésztették ott a gavallérokat. Hangos volt a mulatság. Javában folyt a tánc. S én egy mellékszobában véletlenül egyedül maradtam az én ismerőssémmel.

Egy gyáros felesége volt. Maga is egy gyáros leánya. Gazdag, ugynevezett köztisztelőben álló polgárasszony.

Mindenféléről beszélgettünk, — még az időről, sőt még az irodalomról is, — amikor az asszony úgy tett, mint egy összeesküvő, aki gyanútlan áldozata előtt hirtelen elővillantja a törét:

— De hát mondja: nem emlékszik már rám, hogy egyszer már találkoztam velem?

Emlékeztem biz én, de jónak láttam a találkozást letagadni.

— Biz' én nem emlékszem, hogy lett volna szerencsém...

— Ugyan ne mondja! Hát mikor két-

szer is szemügyre vett a lámpa mellett? Ugyebár, maga akkor valami könnyűvérű hölgyecskének nézett?

— De nagyságos asszonyom! A világot sem! Hova gondol?

— No ne tagadja. Magánosan haladtam, elég késő este, az utcán. Mit tudhatta ön, hogy a beteg nénimnél voltam látogatóban s a cselédem nem jött értem, a nagynénem cselédje pedig nem hagyhatta ott a beteget. Magam ugrottam hát által a szomszédba, hiszen a nagynénémhez közel lakunk. De maga aféle éji lepkének nézett. S a lámpa mellett megvizsgált. Nem tetszettem magának. Hát egyszerűen ott hagyott...

S keserűség reszketett a szavában, mikor ezt mondta.

Én pedig azörnyen meg voltam zavarodva. Egyre csak ezt tudtam dadogni:

— De nagyságos asszonyom.

A gyáros felesége türelmetlenül intett:

— Hagyja csak! Ne tiltakozzék. Én úgy is tudom, hogy csunya vagyok.

S ajkaiba harapott S könyek jelentek meg szemében. S a szobát egyszerre elárastotta a társaság. Szébbnél-szebb asszonyok, üdénél üdőbb leányok sokasága.

III.

S azután is sűrűn, mind sűrűbben találkoztam a gyáros feleségével. Mindig mintha valami fájó szemrehányást vettem volna észre a tekintetében, melyet nem bírt előtte eltitkolni. Egy mulatságon keringőstem is vele. Mint a lángnyelvek: oly perzselő hűvvel fonódott rám a teste. Szemében félnéken csillant meg az öröm, a gyönyörűség. De mikor vége volt a táncnak: kitört belőle a józan keserűség:

— Tudom, hogy csunya vagyok. Az uram is csak a pénzemért vett feleségül.

S hirtelen fölkereste az urat s otthagytta a báltermet.

Lefesse e előtetek, hogyan haladtunk lépésről-lépésre tovább? De hiszen én magam sem tudom, hogyan történt a dolog, amíg egyszer csak ott volt nálam, kis szobámban, titkos, izgalmas, lázas találkozó. S tobzódó szenvedéje mintha egy tüzhányó belsejévé változtatta volna a szobát, melynek forró levegőjében a mámoros csókok szikrái sercegték.

Az asszony szemében kigyuladt a gyönyör, a diadal fáklalángja, aranyhaja kibomlott mint a sugaras győzelmi zászló. S én csókkal borítottam el haját, mintha minden szálát külön össze akarnám csókolni. . . Ő pedig két kezébe fogta az arcomat, úgy nézett a szemembe, boldogan, megvigasztalódva, diadalmasan.

Ugyebár, mégsem vagyok olyan csunya, olyan megvetendő, mint aminőnek gondolt, amikor otthagytta a lámpa mellett? . . .

Magamhoz szoritottam, — ezzel feleltem neki. S eszembe jutott, hogy soha, sohasem lett volna az enyém, ha akkor ott nem hagyom. . . Mintha az asszonyi becsületét sértettem volna meg, amiért elégtételt kellett tőlem szereznie.

A férfiak mosolyogva bólingattak az elbeszélésre. A szél hűvösebbre fordult, menekütek ők is haza. Egyszerre teljesen néptelenné vált a tengerpart. Csak a tengeren zsongta tovább hullám a hullámnak a mesét a csunya asszonyról a csunya asszony elégtételéről.

koalíció, a nemzeti ellenállás, sőt az egész Magyarország fölött.

Politikai körökben jobbra valószínűségi számítás alapján megállapították, hogy a vasárnapi minisztertanácson a koalíció vezérőrbizottságnak augusztus 10-én és 11-én hozott határozataival a kormánynak ezekre adandó válaszával, a törvényhatósági határozatok megsemmisítésének, a törvényhatósági tisztviselők felfüggesztésének kérdésével és a szabadalvüparti képviselők mozgalmának aggodalmas ügyével foglalkoztak. — Van azonban egy másik információ is, a mely arról szól, hogy a minisztereket valami nagy politikai meglepetésnek szánt, külön kérdés foglalta le a vasárnapi minisztertanácson ilyen hosszú időre.

E szerint a minisztertanács augusztus 16-ától kezdődőleg részletes programot dolgozott ki további akciójára nézve s a király születésnapja, augusztus 18-ika körül, vagy talán éppen ezen a napon egy olyan új kérdést fog bedobni a válság anyagába, amely éppoly meglepetésként fog hatni, mint annak idején az általános titkos választói jog. Ez a kérdés van olyan elsőrendű fontossággal bíró kérdés, mint amilyen a választói jog kérdése s állítólag közgazdasági vonatkozású.

Visszaküldött katonai behívók.

Maros Torda vármegye főjegyzője, Erődy Sándor mint alispánhelyettes visszaküldötte a katonai parancsnokságnak a kényszer-kézbítés végett a községekbe küldött zárt leveleket. Az átirat hangsúlyozza, hogy nem engedhető meg az előjárásoknak az ilyen szabályellenes kézbesítésnél való közreműködés, mert a közigazgatási hatóságoknak a zárt boríték miatt nincs alkalma figyelemmel kíséreni azt, hogy a behívók tényleg rendes fegyvergyakorlatra vonatkoznak-e avagy nem előzotatik-e azzal az ujoncmegajánlási jognak a megkerülése.

A passzív ellenállás.

Fejérvármegye törvényhatósági bizottsága által kiküldött ellentálló ötvenes-bizottság egy szűkebb köre, tegnap tartotta ülését Kenessey Gyula elnöklésével, melyen résztvett Zichy Aladár gróf is. A szűkebb bizottság a következő javaslatot terjeszti az ötvenes-bizottság elé:

1. A vármegyei törvényhatósági bizottság hívja fel az egyenesadófizetőket, hogy adójukat a törvényen kívüli állapot tartama alatt az ötvenes-bizottság nevére külön e célra nyitandó folyószámlára a Fejérvármegyei Takarékpénztárnál fizessék be. Amennyiben a törvénytelen kormány a törvényhatóságok állami illetményeinek kiszolgáltatását megtagadná, úgy az elhelyezett összegből fizetnének a vármegyei tisztviselők. A rendes alkotmányos állapotok visszatértevel az elhelyezett összegek az adóba beszámíthatnak és ha ezekből kártalanítások történtek volna, az illető tisztviselők részére utólag kiutalandó fizetésekből visszatérítendők. 2. A vármegye lakosságához, hogy adójának megfelelő összeget, tekintettel arra, hogy a kis adófizetők forgó tőkével nem rendelkeznek s ha egyszer az adóra szánt összeget már elköltötték, a felszaporodó hátralékot csak nehezen, sok esetben anyagi romlásuk árán tudják kifizetni, hogy a törvényen kívüli állapot tartama alatt helyezze takarékpénztárba s ha majd fizetni kell, adójának törlesztésére fordíthassa.

Győr város tanácsa elrendelte a tisztviselők kérelmére s egyben utasította a szám-

vetőséget, hogy szeptembertől kezdve a tisztviselők fizetéséből az állami adójukat ne vonja le.

Regényes házasság.

(Özvegy és leánya.)

Pikáns história jár már napok óta szájról szájra Debrecenben. A történet természetesen asszonyhistoria, s ami különös érdekességet kölcsönöz neki: hősnő kettő is van, az anya: egy fiatal özvegy és a leánya, a fiatal süldőlánya. A 34 éves özvegy 17 éves leányával a múlt év elején költözött Debrecenbe s a csekély nyugdíjból éltek visszavonultan.

Az anya és leánya egész nap bezegettek otthon a varrógépet, s szorgalmasan dolgoztak egy helybeli üzlet számára. A házban, ahol laktak, lakott valami kishivatalnok is, az embertömegnek azon fajtájából, akik nem óhajtanak többet, mint békében lemorzsolgatni a rájuk rótt éveket.

Nem volt már fiatal ember, sőt erősen gázolt a harmincasokban. Hogy, hogy se — hát csak megismerkedett az özvegygyel és leányával. Azután rendes látogatójuk lett. Május havában az özvegy és leánya elköltöztek a házból. A kishivatalnok nagyon zokon vette ezt, azután megint csak járogatni kezdett hozzájuk, persze ritkábban.

Egyszer aztán nem fogadták. A mikor jött, csukott ajtót talált. A hivatalnok az özvegy vén asszonya figyelmeztette, hogy beteg van a háznál, mindig zárva van az özvegy lakásának ajtaja. A szemhunyorogásából azonban még a vak is kiolvashatta volna, — hogy valami bibi van a dologban.

A következő napon azután levelet kapott a férfi, melyben az özvegy kéri, hogy legyen kiméletes és kerülje a ház tájékát. Három hónapig nem is ment hozzájuk, de aztán megint csak meglátogatta őket. Akkor már hárman voltak, a kis jövevényekkel. — Az özvegy is, a leánya is irult pirult. A fiatal ember szintén, de azután tulsave ezen a kellemetlenségen, megint csak úgy elbeszélgettek, elvezetgettek, mint azelőtt.

Persze azt a kényes dolgot nem hozták elő, pedig a fiatal ember oldalát nagyon furta a kíváncsiság s nem egyszer volt már a nyelvén a kérdés:

— Kié a gyermek?

Szégelyelte ugyan, de megkérdezte a házbelleiktől. Azok azt mondták: a kisasszonyé... Másnap előhozták a dolgot. Az anya és leánya elsápadt. A fiatal ember szintén. Legelőször az asszony tért magához első, kínos meglepetéséből.

— Kié a gyermek? — mondta reszkető hangon. — Hát kié volna másé, mint az enyém?

Erre a váratlan fordulatra nem volt elkészülve a férfi, de még a leány sem.

A fiatal özvegy kipirult arccal állt a varróasztalkája mellett, a leány pedig ráhajolt a munkájára, melyre sűrűen hullottak a könnyei. A férfi érezte, hogy most rajta van a sor. Félénken hebegett valamit komoly szándékról, hatszáz forint fizetéséről, a nőtlenségről, a házasságról, meg tudja isten, mi mindenféléről.

— Holnap délelőtt ismét tiszteletemet teszem, — hebegte és zavartan távozott.

De nem esoda, nagyon iuresa história az ilyen: a házbelleik a kisasszonyra fogják,

az özvegy pedig magára vállalja. Hát melyeknek higjen most? Melyeknek?

De hopp!... Mire való az anyakönyvi hivatal? Ott megtudja az igazságot. El is ment. Meg is kapta a fölvilágosítást.

A gyermek anyjának az özvegy neve volt beírva.

Másnap beállított ígérétehez képest délelőtt kissé viseltes szalonkabátban, mi némi ünnepélyes színezetet kölcsönözött a látogatásnak. A leánynak hirtelen dolga akadt s kiment s a fiatal ember csendesen bejelentette szándékát.

— Kérőben vagyok.

— A leányom kezét? Ugye?

— Hát, hst.

— Gondolja meg a dolgot... Nagyon rossz a világ, még megszólják, hogy — és itt kipirult, égő arccal tette hozzá — olyan leányt vesz feleségül, akinek az anyja...

Tovább már nem mondhatta a zokogástól.

— Csendesüljön, — mondta szeliden a férfi. — Nem is a leánya kezét kérem én, hanem a magáét.

— Hát a gyermek, ez a kis poronty?

— Fölneveljük.

— Hát a leánnyal mi lesz?

— Férjhez adjuk, hiszen van még sok becsületes ember is.

H I R E K.

— Világos. Augusztus tizenharmadikán volt ötvenhatodik évfordulója a világosi fegyverletételnek, annak a végtelenül szomorú napnak, mely a magyar történet legsugarasabb korszakát gyászosan zárta le. Emléke ma is átvonaglik szívünkön, noha az idő több, mint egy félszázad ködtakaróját sürítette esztendőről-esztendőre fölébe. Ma is azt a fájdalmat érezzük, amit közvetlenül a lesújtó esemény után éreztek a sebzett lelkű kortársak s ma is éppoly ökölbe szorul kezünk, ha arra gondolunk, mi történt e fekete nap elmultával. A világosi rónán tette le a fegyvert Görgei Arthur a főhadvezér, mert harminchatezer emberével reménytelennek látta a küzdelmet az ötszörös egyesült osztrák orosz had ellenében. Világoson a szőlősi malomgát alatt történt a fegyverek lerakása és a Bohuskastélyban még most is megvan az a szoba, amelyben Görgei és Paskievics a fegyverletételt aláírták. A közöttük történt szóbeli megállapodásnak azután egyetlen pontját sem tartotta meg a jól ösmert osztrák becsület.

A magyar tábornokok kegyelem helyett akasztófát kaptak és a honvédek seregét hosszú tizenkét esztendőre az olaszországi osztrák ezredekbe sorozták. S megkezdtek a leggyalázatosabb megtorlás műveit.

— A vetések állása. A múlt vasárnapi országos eső — mint előre látható volt — a legtöbb helyen valóságos égből hullt áldás volt a kapás növényekre, különösen a kukoricára nézve. A már teljesen szikkadt föld möhön vette magába a vizet s új erőre kapott a már végpusztulás előtt álló mező. Ennek következtében országos átlagban javultak a kapás vetemények terméskülátásai. Sajnos azonban, ez a javulás nagyon is mulandó természetű volt, mert az eső csak rövid ideig tartott; utána a hét második felében a földől vis zöjött az a rettenetes forrószél,

amely egy csapásra rombadöntötte a már újra ébredő reményeket. A takarmányfélék általában igen rosszul állanak s most már bizonyos az is, hogy a télre nagy szénaszükséglet is lesz, ami igen nagy gondot okoz a gazdáknak, úgy, hogy már foglalkoznak a takarmánykivitel eltöltésének gondolatával. A szőlő és gyümölcstermés rossz.

— **Szabó Kálmán beteg.** Debrecenben egyik reggeli lap nyomán az a hír terjedt el, hogy Szabó Kálmán Debrecen III ik kerületének országgyűlési képviselője, súlyos idegbaját gyógyítandó, több hétre a fővárosba utazott. Hiteles forrásból nyert értesülésünk alapján közölhetjük, hogy a hír ebben a formában nem felel meg a valóságnak. Szabó Kálmán a legjobb egészségben utazott fel Budapestre, ahová képviselői teendői szöli-tották.

— **Hajduvármegye adózása.** Faust Elek pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt hóban befolyt egyenes adóban: 10294 korona, hadmentességi díjban 14 korona, bélyegjövődékben 71,235 korona, jogilletékben 18,458 korona, díjjövődékben 143 korona, dohányjövődékben a város fogyasztásával együtt 141,131 korona, határvámjövődékben 8457 korona, fogyasztási és italdobban 18,900 korona, összesen befolyt 268,662 korona. Állami egyenes adóban a múlt év júliusában 94378 korona folyt be, a *külömbözet tehát 84,083 korona.* Fizetési halasztást a pénzügyigazgatóság 6, a pénzügyminiszter 8 esetben engedélyezett.

— **A jog- és pénzügyi bizottság** 1905. évi augusztus hó 16 ik napján szerdán délután fél 4 órakor a városháza közgyűlési termében ülést tart, amelynek tárgysorozata a következő: 1. A bábaképezde gőzfűtési és vízvezetési munkálatait kiadó tanácsi határozat ellen beadott felelkezés. 2. A városi nyomó papír szükségletének szállítását az „Első magyar papiripar részvénytársaság”-ra bízó tanácsi határozat ellen Hegedűs és Sándor helybeli cég által beadott felelkezés. 3. A városi napdíjasok, hajdúk, tisztilegények, lovasrendőrök stb. nek drágasági pótlék iránti kérényei. 4. Egyéb netalán sürgős folyó ügyek.

— **A közegészség Hajdumegyében** Dr. Losoncy Álmos tiszti főorvos a közigazgatási bizottság mai ülésén számolt be Hajduvármegye közegészségügyi állapotáról. Jelentése szerint júliusban *elszomorítlan kedvezőtenebb volt a közegészségügy,* mint júniusban. A szaporulat statisztikájában oly foku rosszabbodás, mint e hónapban, évtizedek óta nem fordult elő. A vármegye területén a halálozások nagy számát a gümökor gyengeségi bántalmak, agybántalmak, béllöbök okozták. A járványos és fertőző betegségek közül a heveny, vörheny, toroklobb és kanyaró szedte áldozatait.

— **Tolnay Kornél áthelyezése.** Vörös László kereskedelemügyi miniszter, tekintettel arra a kiváló szakismertetre, amellyel Tolnay Kornél debreceni üzletvezető rendelkezik, — úgy intézkedett, hogy Tolnay Kornélt áthelyezte a budapesti üzletvezetőség élére. Ezen áthelyezéssel nagy v szteség éri Debrecen társadalmát. Tolnay Kornél néhány évi debreceni szereplésével az egész város osztatlan szeretetét és becsülését kötötte le személye iránt. Kiváló szakképzettségéről, alárendeltjeivel szemben tanusított előzékenységéről valóságos legendák keringtek a városban. Épp ezért a debreceni társadalom hosszú ideig érezni fogja a vesz-

teséget, amely Tolnay Kornél távozásával éri.

Hir szerint Vörös László kiszemelte már Tolnay Kornél utódját is.

— **A nyugdíj ellenőrző bizottság** e hó 17-én d u. 4 órakor a városháza közgyűlési termében ülést tart.

— **Vármegyénk állategészségügye.** Leidl Emil állatorvos jelentése szerint a múlt hónapban kedvezőbbek Hajdumegyében az állategészségügyi viszonyok, mint júniusban. Hajduböszörményben a sertésvész lépett fel járványosan, de más betegség az egész megyében nem jelentkezett. Julius hó folyamán megszűnt Tégláson a takonykór, Szoboszlón, Mikepércsen és Vámospéresen a rühkór, Hajdúvátón a sertésvész.

— **A gödöllői vadászterület.** Szombaton volt az árlejtés Gödöllőn a község házában a gödöllői vadászterületért. A vadászterületet eddig a király bérelte, de Gödöllő lakossága arra való tekintettel, hogy az elszaporodott duvad igen sok kárt tett a környéken dacára annak, hogy Stepelka Vencel királyi fővadászmesternél jártak orvoslást kérni, de nem kaptak, elhatározta, hogy a bérletet nem engedi át a királynak. Az árlejtés eredménye tényleg az lett, hogy a községé lett a vadászterület 2510 koronáért, miután Stepelka fővadászmester Polner Lajos az ura alom jogügyi képviselőjével eltávozott. Érdekes volt az árlejtés vége. Jámbor András, gödöllői törvénybíró, aki már nem tudta tovább elfojtani indulatát, az asztalra dobott egy 30,000 koronáról szóló takarékpénztári könyvet.

— Én Gödöllő első gazdája vagyok, — mondotta haragosan — 180000 forint vagyonnal rendelkezem. Tudjátok meg, ime, mindnyájau, hogy mi történt velem s több társammal. A vaddisznók okozta károk megtérítése miatt elmentem ehhez az urhoz (Stepelkára mutat), amire ő kidobott bennünket ezekkel a szavakkal:

— Mars, hinaus! Kutyamagyáren!

— Kidobott bennünket! — folytatta Jámbor általános felháborodást kelteve a községbeliek között. — Arra kérem tehát a nagyságzs urat, — fordult Hédervárihoz, a kerület képviselőjéhez — hogy ha évi 30,000 korona bért is kell fizetni, de ki kell venni a vadászterületet. A felséges urat szívesen látjuk, de itt többé cseh-polyák nem vadászik!

Jámbor András szavait helyeslő zugás kísérte, amire Stepelka sértődötten vágta oda a lakosságnak:

— Das ist eine Demonstration! Gehen wir! — s ezzel Pönerrel együtt eltávozott.

— **Hajduvármegye népesedése.** Hajduvármegyében július hónapban a népesedési statisztika a következő: született 509, elhalt 570 egyén, tehát a természetes szaporodás helyett 61-el csökkent Hajduvármegye közönségének létszáma.

— **Hajduvármegye közigazgatási bizottsága** tegnap délelőtt a vármegye székházában ülést tartott, melyen Rásó Gyula alispán elnökölt. Az ülésen a vármegye múlt hónapi ügyeiről tettek jelentést az egyes szakelődök.

— **Drumár László.** A magyar művészet egén új osillag tűnt fel egy nagybányai ifju: Drumár László személyében. Nem afféle csodagyerek, kiről a legkö-

zelebbi évtized kiméltlenül leszedi a bőkezűen ráaggatott dícséreteket, hanem diszkrét esendben erőteljessé fejlett komoly művész, kiről eddig a fővárosi sajtó csak a zeneda nagy hangversenyei alkalmával emlékezett meg, de a kívül most úgy a fővárosi, mint vidéki referádák érthető elragadtatással foglalkoznak. A fiatal mester múlt héten Nagybánya rendezte első nagy hangversenyét. Remek száma volt az Ernst fis moll hegedűconcert, melynél szebb játék rég nem hangzott el magyar művész hegedűjéről. Felmulhatlan stylus tisztaság rejtett a Faust-ábránd előadásában, míg a ballett arádiakáprázatos technika kifejtésére nyújtottak alkalmat. Főereje azonban a széles legatokban, a teli, abszolút zenei tonusban, a gravefekvés bársonyos melegségében s az árnyékolás finom érzékenységében rejlik. Bizalmat előlegezünk, hogy a fiatal mester neve nem-sokára az egész kontinens legfényesebb nevei mellé fog sorakozni; de reméljük, hogy majdan, ha pályájának tetőpontjára jutott: nem fogja elfelejteni, hogy a dícsősége a háromszinű lobogóval beárnyékolta hazában született meg.

— **Tífuszjárvány Bukarestben.** A román fővárosban elijesztő módon terjed a tífusz, oly annyira, hogy csak e héten már újabb huszonöt megbetegedést jelentettek be a városi hatóságnál. A nagy szárazság és hőség a főoka a járvány terjedésének, mely már több áldozatot kívánt. A bukaresti városi főorvos a járvány okául azt adja, hogy a lakosok a félig kiszáradt Dimbovica folyóban fürdenek, mely piszkos és bacillustartalmu, hogy a lakosság az ivóvizbe jeget dob bele és hogy az utcákat a söprésnél nem loesolják meg eléggé és a piszkos por megmételjezi a levegőt. Ugyancsak a rossz gyümölcs élvezete is nagyban előmozdítja ezen veszedelmes betegség terjedését.

— **Alkoholizmus elleni kongresszus.** Az 1903. év április havában Brémában tartott nemzetközi alkoholizmus elleni IX. kongresszus elhatározta, hogy a nemzetközi X. kongresszus 1905. évben Budapestén fog ülésezni. A szervező bizottság — főleg a külföldi érdeklődők kívánságának megfelelően — megállapította, hogy a kongresszust 1905. évi szeptember hó 11–16 ig bezárólag tartja meg. Az alkoholizmus elleni ezen nemzetközi kongresszus ezuttal oly országban tartja tárgyalásait, amelyben eddigél alkoholizmus veszedelmének elhárítására ugyszólván semmi sem történt. Az a csekély társadalmi mozgalom, mely a bécsi hasonló tárgyú kongresszus hatása folytán hazánkban megindult, még alig mutat fel yalamelyes eredményt s küzd a kezdett nehézségeivel. Pedig az alkoholizmus kérdése immár régen kínált azon szűk keretből, melyben az ellene való védekezés kezdetén mozgott és nagyfontosságú társadalmi kérdésé fejlődött. Ezért számíthat a kongresszus a a múlt társadalom figyelmére és rokonszenvére.

— **Az osztályorsjáték huzása.** — Az osztályorsjáték tegnapi huzásának eredménye a következő:

10.000 koronát nyert: 88063.
5000 koronát nyert: 37399.
2000 koronát nyertek: 12161 25222
96292
1000 koronát nyertek: 17077 43401
50123.
500 koronát nyertek: 648 969 1059
4845 6737 11717 12886 15581 17818 18597
21759 25222 25502 26280 29830 33198 35757
36961 37406 38501 38556 40557 48534 50442
50797 62734 52829 58810 61087 62554 65214
66497 68205 70716 72197 73246 73291 74942
77885 78445 79825 86612 92043 97107 97434
97885 98082 98767 100503 101529 102354
104389 107182 109596.
170 koronát nyertek a többi kihuzott-számok.

— **A Kossuth-dalkör augusztus hó 24-én este 8 órakor Kossuth Lajos, a hazanagyfiának névestéje alkalmával dallal egy-**

bekötött társas összejövetelt tart Törő Imre Csokonaihoz címzett vendéglőjében. — Ezen estélyre meghívójegyeket nem bocsátanak ki. Bárki megjelenhet, ki a nagy hazafi emlékének és a dalnak óhaját egy pár órát szentelni. Beléptidij nem lesz, hanem aláírási ív lesz kibocsátva, a melyen ki ki tehetsége szerint áldozhat a Kossuth dalkör zászló alapja javára. — E fiatal dalkör dícséretre méltó szorgalommal buzgódik hivatásának eleget tenni s nevének megfelelőleg a Kossuth kultuszot igyekszik fenntartani és terjesztetni dalban. Ime most is, az emlékezetes augusztus 24 én azon fáradozik, hogy a közönségnek élvezetes estélyt nyújtson, melyen Debrecen város polgárai és polgárnői — mint egy kedves családi kör — egygyé tömörülve, kedélyesen beszélgethetnek a haza sorsa feől s gyönyörködhetnek a szép, hazafias és magyar dalokban. Jöjjetek azért nagyszámúval emlékezni, Kossuth szellemének áldozni és szórakozni.

— **Golyópáncél a közös hadseregben.** Bécsből jelenti tudósítónk: Tegnapelőtt hivatalos katonai bizottság golyópáncéllal kísérletezett, amelyről csodálatos, szinte hihetetlen hírek terjedtek el katonai körökben. Már 1903-ban kísérleteztek Janopol Athanász páncél találmányával, azóta azonban rendkívül jelentős javításokat ejtett rajta. Az új golyóálló anyagból való páncél még két méternyi távolságról is áthatlan és mindössze két és fél kilogramm a súlya. Miután azonban ilyen közelségről rendszeresen nem lönek, a páncélnak is csak jóval nagyobb távolságról való ellenállásra van szükség és akkor a páncél súlya sokkal csekélyebb. Érdekes az új páncél anyagánál, hogy megnevedvesítéskor hetven százalékot veszít a súlyából, viszont az ellenálló képessége huszonöt százalékkal emelkedik. A golyók a lövőpróbáknál behatoltak a páncélba, de megakadtak az anyagában, anélkül, hogy a tulsó oldalon valami dudorodás vagy más átalakulás keletkezett volna. Egy-egy mellpáncél előállítására tíz korona, de az anyag használható futó-árkok sáncainak a készítésére, ágyuk legénységének a felfedezésére is.

— **A Bika mulatóba** tegnap este a műsornak egy új pontja vonta magára a közfigyelmet. Zongora művész nő a brettlin! Ugy-e ez kissé furcsa? Pedig így van! Andrassy Viola művész nő a zongorán, még pedig a javából, akinek nem a brettlin, hanem a hangverseny terem dobogóján volna méltó helye. Megírják ezt már róla a külföldi lapok is, tehát ez nem új a művész nő előtt, de új a debreceni közönség előtt. Andrassy kisasszony paródisztikus zeneszámokat ad elő a pianinón és énekel a saját kísérete után. Ilyesmire csakis olyan egyén vállalkozhatik, aki tudatában van mesteri tudásának, brilliáns technikájának és aki hangjával, mely helyenkint lágy, olvadékony, más helyt erős, drámai csengésű, bánni tud. Tegnap volt az augusztusi társulat utolsó fellépte és ma már az új műsor kerül bemutatásra.

— **A nászutazás.** Egy párisi újság két évvel ezelőtt felszólítást intézett a férjes asszonyokhoz, hogy nyilatkozzanak arról, vajjon helyesnek tartják-e ők a nászutazást vagy sem? A két év alatt beküldött nyilatkozatokat az illető lap most tette közzé, mely szerint a nászutazás mellett egyetlen egy asszony sem szavazott, ellenkezőleg, azt valamennyien károsnak, unalmas és időrablásnak modották. Az illető lap most a házasulandó lányoknak akarja ugyanezt a kérdést feladni, valószínűnek tartván azt, hogy ezek meg egyhangúan a nászutazás mellett fognak szavazni, mert a régi francia közmondás szerint: Si la jeunesse savait, si le vieillard pouvait...

— **A hadsereg termény szükségletei.** A cs. és kir. 7. hadtesthadbiztoság

közzétette az egyes állomásokra 1905. 1906-ra végérvényesen megállapított szükségleti mennyiségek jegyzékét. A részletekre és határidőkre felvilágosítást nyerhetni a debreceni kereskedelmi és iparkamarán.

— **Bioszkop.** Ma tartja a vásártéren a mázsáló ház előtt felépített nemzetközi villanyos színház vállalat utolsó bucsu előadását. Az előadás kitűnő, úgy hogy mindenki a legnagyobb meglepődéssel távozik a kitűnő színházból. Az előadás annyival is inkább jobb az eddigiekénél, mert a képek nem röpöknek, s így a szemet nem rontják. Ez uton is felhívjuk a közönség figyelmét a kitűnő villanyos színházra.

— **A kereskedő ifjak dalköre.** Szeptember 2-án, szombaton este tartja dalestélyét a nagyerdői Dobos pavillonban. Az előadás mindent elkövet, hogy megjelenő kedves vendégeik jól mulassanak s onnan jó emlékekkel távozzanak.

— **Tarka históriák.** Egy fiatal férjnek, aki a múlt hóban vette fel hymen rabbilinseit, kappannal kedveskedik a feleségére.

— Vén kappan lehetett ez! — mondja az első harapás után a gyöngéd férj.

— Honnan tudod? — kérdi aggodva az újdonsült menyecske.

— A fogakról.

— De hisz a kappannak nincsenek fogak.

— Neki nincsenek. — de van nekem.

A Kossuth-utcai iskolában a tanító vizsgáztatja a fogékony csemekeket:

— Mondj egy gyököt?!

— Retek.

— Szamár!

— Az — főnév.

Két baba játszik együtt a gyermekszobában: Károly (12 éves): Milike eljőnnél hozzám feleségül?

Milike (7 éves): Oh igen! De most még nem!

Károly: Miért, tán nem szeretsz?

Milike: Dehogyan is nem szeretlek! De ha most megyek férjhez, csak hét évvel volnék idősebb gyermekemnél s akkor hol maradna a respektus?

Egy anya kérdezi leánykájától:

— Mitől vagy olyan fekete? Mit tettel az Istenért, Paula? Mivel mosdottál?

— Kávéval. Nem hallottad mama, hogy az ember hideg kávéval szép lesz.

A kis Gyula, egyik professzorunk kis fia, elvesztette labdáját és nem találja: sírva fut anyjához:

— Mamácska kérem, nézd meg a lexikonban nincs ott a labdam?

— Ugyan, te kis ostoba fiu, hova gondolsz!

— De igen, a papa is mondta, ha valamit nem tud, megnézi a lexikonban, hátha abban megtalálja.

— **Mérsékelt menettérti jegyek kiadása.** A Szt. Istvánünnepnap alkalmából a magyar királyi államasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a nevezett, valamint a kassai-oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól az üzemükben álló helyi érdekű vasutak kizárásával — mind a három kocsi osztályra nézve Budapestre mintegy 30 százalékkal mérsékelt áru menettérti jegyek adatként ki. Ezen menettérti jegyek ez évi augusztus hónap 18-tól 20. napjain — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban — valamennyi személyszállító vonathoz (expressz-vonatok kivételével) fognak kiadni. A menettérti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva érvényességük az 5. napon éjfélkor lejár; megjegyez-

vén azonban, hogy a visszatérés legkorábban csak augusztus hónap 20-án délután történhetik, korábbi visszatérés esetén a jegyek érvénytelenek. Az utazás megszakitásának sem menet, sem jövetkor nincs helye. Gyermekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

x **Kezességet vállal** Balassa K. gyógyszer-tára Budapest Erzsébetfalva, hogy az általa forgalomba hozott csóhatású, valódi angol Balassa féle ugorkatej az arenak nem árt. Csak egyszer próbaképpen rendeljék meg t. hölgyeink a Balassa féle ugorkatejet és akkor meg fognak róla győződni, hogy ezen építőszer azonnal, eltávolít szelőt, májfoltot, vimmerit, mitesert és mindenféle tisztátalanságot az arcról és a bőrtől simítja, fiatalítja és üdíti. Ára 2 korona, hozzá valódi angol ugorka szappan 1 kor., puder 1.20 kor. Kapható minden gyógyszer-tárban.

x **Magyar ember nem használ más** csak a híres Hajdusági pedrót, mely legjobb bajusznövesztő és ápolószer az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bérmentve küld a készítő: Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen, Kossuth-utca 8.

TÁVIRATOK.

Orosz-japán béketárgyalások.

Portsmouth, augusztus 15. Ellentétben a Reuterügynökség tegnapi riasztó táviratival, melyek azt mondják, hogy a béketárgyalások megszakitása várható, a N. W. Tgl. ma Portsmouthból megnyugtató táviratokat kapott. Ezek szerint az oroszok a japániai viszonzválaszát megnyugvással vették tudomásul és a pontozatok megvitattása teljesen rendben folyik. Ma délelőtt Japánok Korea fölötti fenhatóságát tárgyalják.

Amerika és Anglia a béke mellett.

Páris, aug. 15. A Petit Parisien egyik tudósítója azt a hirt közli, hogy Roosevelt elnök Portsmouthba fog utazni abban a reményben, hogy neki talán sikerülni fog az orosz és japán békekötveteket egymáshoz közelebb hozni.

Zsidóüldözések.

Lemberg, augusztus 15. A Slovo Poleki közli, hogy Volhimuia-kormányzóság több falvában zsidóüldözés volt ma és a zsidók házaikat a parasztnép kifosztogatta.

Sitomirban 500 zsidót öltek meg és igen nagy a sebesültek száma.

Orosz forradalom.

Ostromállapot Lengyelországban.

Berlin, augusztus 15. Maximozioff fő-kormányzó tegnap zegercei nyaralójában a polgári és katonai hatóságok vezetőivel arról tanácskozott, hogy vajjon nem kellene-e egész Lengyelországban ostromállapotot elrendelni. Erre már minden katonai előkészület megtörtént. A litvániai testőrgyalogezredet, amelyben nemrég lázadás tört ki, Varsóból az ország belsejébe rendelték.

Linevics a béke ellen.

Pétervár, augusztus 15. A cáer tegnap délután táviratot kapott Linevics-től, melyben a mandzsuriai orosz seregek főparancsnok-hivatkozással a japániai kimerültségére és az orosz seregek harcikedvére, tiltakozik a béke megkötése ellen.

REGÉNY-OSZARNOK

Apáca és kegyenencé.

Regény a bécsi életből

Magyarosította: Szabó Antal. 74

— De ugyan, ki is fogta volna más pártját? Erlenstein ur nem lehet, mert az még csak nem is sejti, hogy hol lehet az a bohó leány.

— Nem sejti?

— Természetes, hogy nem, különben nem tartotta volna a kia bárci csábitórák, s nem uszított volna rá,

— Roller báró ártatlan.

— Azt már most nekem is hinnem kell, mert a törvényszék előtt is tebzonyosodott. De az a szerelmes levél, s a bankár határozottan kinyilatkoztatott gyari uja, s vérem, mely most is mindég forr vén ereimben, s egy rossz szellem, a bosszu szelleme azt sugták, bosszuljam meg gyermekemet, s atyád, becsületben megöszült atyád — büntessé lón.

— Nem, nem, isten megóvott a legszörnyűbbtől.

— Az igaz, hogy a jó isten igen könyörületes hozzám a báró él, én nem vagyok gyilkos, de azért mégis sokat vétettem a törvény ellen.

— Biráid kegyesen itélendnek szegény jó atyám.

— Nem kegyes, hanem igazságos bírakat akarok én találni, s becsületesen megalkolni azért, mit heves fejem eikövetelt. No, no, csak ne sirj, jó leányom! Hiszen fejembe nem kerül, csak szabadságom veszítem el egy időre, azonban vidám és jókedvű leszek tömlöcömben, mert tudom, hogy az én kedves gyerekeim tiszták és tünéskül valók, s ha tőlük rövid időre el vagyok is választva, mégis boldog leendek.

Az öreg ember feje lehanyatlott, ereje elbajta, s Rozália gyöngéd kezekkel fektette őt le nyughelyére.

— Nézd csak Muki, — mondá Wenzel a kőrmös, — a szép irgalmas nővér sir.

— Szinte nekem is ég a szemem, — suttogá az. — Nézd, imádkozik, istenemre! az nagyobb hatással van rám, mint a sok érthetlenség, mit a pap elöttünk a nagy könyvből szokott olvasni.

Az az irgalmas nővér az agg férfi fölébe hajlott, megcsókolta annak halvány homlokát, aztán szeméit az ég felé emelte fel, imádkozott:

— Ó édes istenem, menyek és földnek könyörülő ura, engedd őt nyugodtan szunyadni és álmodni gyermekei ártatlansága felől. Kiméld meg az ő kedves, ősz fürtéit minden fájdalomtól, s engedd meg, hogy majd, a midőn kegyesen magához szólítod, teljes lelki békében és nyugalomban vegyen búcsút e földtől!

S a megrögzött bűnösök lélegzetüket visszafojtva, figyeltek a kegyes leány ezen megindító egyszerű imájára, s ettől fogva soha nem zavarta semmi durva tréfa az irgalmas néne szent küldetését.

Mikor az első hó lehullt.

Es ott ült éjjel nappal atyja betegsége mellett, s ápolta, ha a láz kirozta őt, vidította, ha komoran tekintett maga elébe, s ha Paulináról mint egy szeplőtlen szüziöl beszélt, még megerősítő hitében, a mi aztán oly jól esett neki, s gyógyítóbban hatott rá, mint az orvos által rendelt gyógyszerek.

A beteg gonosztevők is, a vad, fékezhetetlen természetek, úgy látszott, megszeddítettek, ha a halvány apáca szende szép szeméi rajtuk nyugodtak.

Kegyess félelemmel tekintettek az isten által küldött szüzre, s tiszteletteljesen az oly nagy megpróbáltatásnak alávetett örege, ki egy volt itt, mint egy második Dániel az oroszlan veremben.

Wenzel a kőrmös és Muki a Bukfenc, kik oly durva tréfákkal fogadták az irgalmas nővért, most leütötték volna azt, ki egyetlen gyengédten szóval bátorított volna érinteni a beteg öreget és leányát.

Végre az orvos gyógyultnak nyilvánította a beteget.

Vissza kellett térni börtönébe, hova az irgalmas nővérek nem volt szabad követni. E bucsuztak egy rásztól, mint hajdan a padlászobában, midőn este nyuzodni mentek.

Az atya leánya eskőjával, a leány atyjának áldásával.

Ah, ő egyszersmind nővére számára is magával vitte az áldást a fogházból.

Az agg nyugodtan és vidáman lépett a fogházba, az apáca pedig megindultan és szomorúan távozott el.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdaság állapota a külföldön. A földművelésügyi miniszteriumhoz a külföldi konzuloktól újabb a következő jelentések érkeztek:

Oroszország. A szentpétervári főkonzul jelentése szerint az őszi buza átlag közepesen feleli termést ígér. A déli és délyugoti tartományokban jó, a Volga tartományokban közepesen aluli s az ország többi részében közepesen termés várható. A rozstermés közepesen alulnak ígérkezik. Jó rozstermés várható a kievi beszarabiai tartományokban, részben jó termés a podoliai, csernigri poltavai tartományokban. Elégtelen, illetve rossz termés lesz a samatai, irjatkai, szaratori, sambori, pinzai, rjazani és részben a tulaji, kalugai, rozoneri, szimbirszi és doni tartományokban. Az ország többi részében kielégítőnek ígérkezik a rozstermés. A tavaszi buza átlag termést ígér. Zab és árpa közepesfeleli terméssel bíztat. 26 tartományban rossz termést várnak.

Németország. A stuttgarti konzul jelenté, hogy az őszi gabonafélék mindenütt szépen fejlődnek. A burgonya jól fejlődött. A komle szenvedett a szárazságtól. A gyümölcs gyerege termést ígér. A szőlő igen szépen fejlődött. — A lpesei konzul jelenté, hogy az aratás javában folyik. Buza és rozs mennyiség és minőségre nézve eddig kielégítő. Árpa és zab jó közepesfeleli terméssel bíztat. A rétek igen jól állanak.

Németalföld. Az amsterdami konzul jelentése szerint a buza kitünően fejlődött és a terméskilátás igen jó. A rozs is igen szépen fejlődött. A zabterméskilátások a múlt évi eredménynel szemben erősen csökkentek. Az őszi árpa jól áll.

Románia. A brailai konzul jelenté, hogy a buzatermés mennyiségre nézve kielégítő, de minőségre nézve visszamaradt. A szem szintelen és könnyű. A cséplés mindenütt folyik sőt sokhelyütt már be is van fejezve.

Védekezés a gabonamegdülés ellen. A földművelésügyi miniszterium megbízta a magyarvári növénytermelési kísérleti állomást, hogy a gabonamegdülés okait és az ellene való védekezést tanulmányozza. Az állomás több rendbeli termelési és vetési eljárás után megállapította, hogy a legjobb védekezési mód, ha a vetőmagnak fele a bevetendő terület hosszában, fele keresztben vetve jut a földbe, ha a gabonaszorok egymást keresztben, derékszögben metszik. Ekként a gabonaszorok nem zártak, a világosság behatol és a fejlődés normális. Összesen tizenhárom gazdaság végzett a gabonamegdülés ellen vetési kísérleteket: Widder Mór (Abauj-Széplék), Leopold Zsigmond (Buzsák, Arad-megye), Spinka József (Alpár pusztá), ifj. Vásárhelyi László (Kunágota), Neumann M. A. (Pusztaszor), Paulini Béla (Csákvár), veszprémi káptalan (Füle), Pósa István (Károlyháza), Csanograszky J. (Fokszabadi, Veszprémmegye) Szepesi püspökség (Olasz-liszka), a kassai gazdasági tanintézet és a hódmezővásárhelyi földművesiskola. Ezek valamennyien úgy védekeztek a megdülés ellen, hogy a buza bokrosodási stádiumában, mikor még a sorok láthatóak, minden második sort kikapáltattak, de ez a szemtermést csökkentette. Az állomás a megdülés ellen való védekezés gyakorlati jelentősége érdekében a fentebb felsorolt uradalmak által végeztetett egy-egy kataszter holdon termelési kísérleteket s megannyival kitünt, hogy a ritkítással a megdülést el lehet kerülni, de

a szemtermés lényegesen csökken, azért ez az eljárás a gyakorlatban nem fog elterjedni.

A pancsovai kiállítás megnyitása. Az e hó 15 én Pancsován megnyitó ipar és mezőgazdasági kiállítást vörös László kereskedelemügyi miniszter képviselőjében dr. Szüry János kereskedelemügyi miniszteri osztálytanácsos, az iparfejlesztési osztályfőnöke nyitotta volna meg. Szüry miniszteri osztálytanácsos azonban váratlanul megbetegedett s így a holnapi kiállítást nem ő, hanem helyette Zákó Milán főispán fogja megnyitni.

A budapest-kőbányai sertés-kereskedelmének jelentése.

1905. augusztus 15.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 139—140 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 140—141 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 141—142 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban 143—144 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 140—141 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 139—140 fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachl) 1. Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. A hízott sertés üzletirányzata tartott.

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjlanul.

GOLDBERGER & V.
BUDAPEST, N. VAGY-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Sztiács-Acélfürdő

(Felsőmagyarországon.)

Az egyedül ismét, szénsavdús vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, adó bajok, háterinc- és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után.

Dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos és Dr. Stern J.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen at onnan 5 óra, Sztiácsról falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő főlvilágosítást és prospectust utazás lakás árkedvezményről az első és utolsó szezonban stb. ad

Fürdőigazgatóság, Sztiács, (Zólyommegye)

Nagy maradék vásár!

A szezonból visszamaradt finom **fekete** ruhaszövetekből finom **divat** ruhaszövetekből Delin és Batisztokból, Zefir és Kretonokból rendkívül olcsó árak mellett

Nagy maradék vásárt rendezünk.

Egyes darabok aljakra és bluzokra fél- sőt negyed árban megkaphatók.

BOSZNAY J. és T^{sa}

divatruházában

Debrecen, Kossuth-utca 5.

Jelzálogkölcsonők

(ujak és konvertálások) igen előnyösen, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalok, birtokok és házakon kívül gyárak és ipartelepek is elfogadhatnak jelzálogul. Levélbeli megkereséseket továbbít. Ostearseopáihe Presse kiadóhivatal Budapest, Kazinczy-utca 2.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét mélyen leszállított árakon árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű **Brüsszeli szőnyegeinket**

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt. 80 kr. ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart.

Szabó Lajos Fiai cégnél
DEBRECEN.

„Hollandi gyomorcsseppek“

a legkitűnőbb háziszser mindenemű gyomorfájásnál, gyomorgörcsnél, emésztési zavaroknál.

Használati utasítás mellékelve minden üveghez.

Kéznel tértása kiválóan ajánlható oly egyéneknek, kik nyaralni, utazni mennek vagy akik tanyákon vagy kis faluban tartózkodnak, hol baj esetén orvosi segítséghez azonnal nem juthatnak.

1 üveg „hollandi csepp“ ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszerárában

DEBRECEN, városházzal szemben.

Agrária erőtakarmany gyár

Részvénytársaság Vezérképviselősége
Horváth Gusztáv Debrecen, Csapó-utca 11 szám.

!! „Kisbér“ cukorerő takarmany sertéshizlálásra, göboly hizlálásra, tehenészethez, lótakarmányozásra és Melasse !!

a legelőnyösebb árak és feltételek mellett kaphatók.

Idegbetegeknél

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó

Idegbetegségekről és Gutaütésről szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**“-hoz címzett gyógyszerárában **DEBRECENBEN** kapható.

! Gyomorbajosoknak !

Mindenkinek, aki hűlés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forró vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében gyomorbajt, mint:

Gyomorkatarrus, gyomornyomás, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodása van, egy igen jó háziszser ajánlható mely kitűnő eredménnyel már sok év óta ki van próbálva ez a szer a

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Eme gyógynövénybor előnyösen ismert gyógyerejű növények és jó bor keverékből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A gyógynövénybor megszüntet emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a gyógynövénybort idejében használják a gyomorbántalmak már csirájában elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jelek mikor használandók: fejfájás, felbőgés, gyomorfájás, csömör melyek biztos előjelei a krónikus gyomorbajnak, s ezek néhányszori használat után e mulik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikás fájdalmat, szív dobogás, álmatlanság, ugy mint vértolulások és máj, lép és a Pfortader módszernél a gyógynövénybor a leggyorsabban használ. A gyógynövénybor elősegíti az emésztést és a könnyű székelés által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vérszegénység, bágyadság, mindmegannyi következményei a rossz emésztésnek nehéz vérképződésnek s a máj beteges állapotának. Étványtalanságnál, ideges lehangoltság és kedélytelenség, valamint gyakori fejfájás és álma la az éjek után az emberek gyakran elpusztulnak. A gyógynövénybor az elgyengült életerőnek új impulzust ad. A gyógynövénybor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és a táplálkozást, szabályozza a vérképződést, csillapítja a felizgatott idegek és új életkedvet teremt. Számos elismerő és köszönő levél bizonyítja ezt.

A gyógynövénybor üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50 és 2.—

Ovakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A gyógynövénybor nem titkos szer, a következő anyagokból van összetéve: Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nedv 150.0, cseresnye nedv 420.0, manna 30.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erőgyökér, ehalimus gyökér a 10.0.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szögig 30 fillér, minden további szó 2 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Lovóbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beklüditik

Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„Debrecen“
telefon száma
412.

Ajánlatokhoz,
melyeket valamely jelleg alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okmányokat mellékelni, mert érettek nemmi-féle felelősséget nem vállalhatunk. — Ajánlatokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelölésétől számít négy hét alatt címzestjük el azaz vissz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

Nőtlen hivatalnok
teljes ellátást keres. Választ kér a kiadóhivatalba.

Egy jó karban
lévő kerékpár jutárkos árban eladó. Cím a kiadó hivatalban.

Egy kirakat
rollóval megvételre kerestetik Bővebbet a kiadóhivatalban. 24-3.

Dohány üzsdé
megvételre kerestetik vagy megfelelő helyiség. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó
1 szoba, konyha Arany János-utca 37 szám. Értekezhetni hátul az udvarban.

Inteligens
fiatal urfi lány pénztárnok-női, vagy hasonló állást azonnal elfogad. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

100 hl. saját termesztésű
kezelésű kitűnő Sesta kertü bor akár egy somában, akár belőle 50 litert meghaladó mennyiség eladó. Cím a kiadó hivatalban.

Magyar orvosok! Csak magyar fürdőt ajánljatok!
BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ
Fürdőidény máj. 15-től szept. 20-ig.

Kárpáti gyógy-, üdülő- és fürdőhely, 382 m. a tenger színe felett. Posta, távirtda és yasutállomás. Gyorsvonatokhoz közvetlen kocsik, O cs. és kir. Felső Erzsébet királynő tartózkodási helye 1895-ben. Pompás szállodák, gyógyház, magánvillák, éttermek és kávéházak. Magánfogatok részére istállók és kocsiszínek. Lawn-tennis-pálya. Gyermek játszóhelyek. Villamos-világítás. Clubélet (Bártfafürdői Park-Club). Könyvtár, társalgó- és zenetermek. Pompás turisztika. Vadászterület. 6000 hold gyönyörű fenyveserdő.

Országos hírű modern hidegvizgyógyintézet! három ásványvizfürdő! Hideg és meleg ásványviz. Telített szénsavas fürdők Nauheimkúra. Magyarország legkiválóbb szivgyógyfürdője. Villany, fenyő és vaslápfürdők (bártfai vasláp) Ivókúra: (Egvényes, sós, vasas vizek, könnyen emészthetők!

Orvos-forrás felülmúlja mindenben a Selters-vizet!

Villamos gyógykezelés, massage, tej-, savó- és kefir-kúra. Pormentes, ózondus hegyi levegő. Fenyvesek által terjesztett üdítő balzsamos illat. — Pensió elő- és utóidényben 8 korona, főidényben 12 korona.

Felvilágosítás és prospektussal készségesen szolgál a fürdőigazgatóság Bártfafürdő.

Gyógyjavallatok. Vérszegénység, oly idegbajoknál és gyengeségeknél, melyek vérhiányon, vagy kimerülésen alapulnak; női ivarszervek különféle bajainál, sápkór, vérhiány; terméketlenség, magtalanság és tehetlenség; kimerülésnél súlyosabb betegségek után, váltóláz, görvély és angol-kór; a szívnek megbetegedéseinél. **Egyedül álló utókúra** karlsbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők használata után. **ORVOSOK:** Tiszti főorvos: **Dr. Hintz Henrik** közeg. tanácsos továbbá Dr. Blumenfeld Armin, Dr. Kanárik J., Dr. Szörényi Tivadar, Dr. Grossmann Dezső, Dr. Cséri János, Dr. Győri Ilona rendelő orvosok Az elmúlt évadban a vendégek száma 5000 volt

Hirdetések felvételnek
kiadóhivatalban.

„Jurul“ cipőgyár részvénytársaság főraktára

- 250** kr. Férfi cugos cipő sima v. betétes.
- 3** frt. Férfi füzös cipő igen tartós.
- 4²⁵** kr. Férfi cugos cipő, boxbőrből, tartós és elegáns.
- 4⁵⁰** kr. Férfi füzös cipő, box bőrből, tartós és elegáns.
- 5⁵⁰** kr. Férfi füzös cipő, valódi Chevreau bőrből.
- 2⁷⁰** kr. Férfi füzös cipő, tartós bőrből.
- 5** frt. Férfi cugos cipő, valódi szarvas bőrből.

DEBRECEN,
Piac-utca 48. szám,
Szent-Anna-utca sarkán.

Valódi
Goodvear varrott
világcipő.

A jelenkor elismert
legjobb cipője.

120 kr. Szürke vitorla vászon cipő zöld talp. (Strapa.)
40 kr.-tól fejlebb. Fekete vagy barna vitorla vászon cipő gyermek részére.

250 kr. Női s szangris fel cipő chevró bőrből bőr sarokkal.
2 frt. Női kereszt szangris ille cipő zerge bőrből.

- 240** kr. Női cugos cipő, igen tartós.
- 280** kr. Női füzös cipő, fekete vagy barna.
- 3** frt. Női gombos cipő, fekete vagy barna.
- 3⁷⁵** kr. Női füzös cipő valódi box bőrből.
- 5** frt. Női füzös v. gombos cipő valódi chevró bőrből.
- 120** kr. Női comot cipő losztinból vagy bőrből elől cuggal.
- 130** kr. Női kivágott cipő zerge bőrből.

Kizárólag
Magyar
gyártmány!

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.